

Javaslat „Az egri piros alma a térség tájfajtája”
„Egri települési értéktárba” történő felvételéhez

Készítette: *Zerényi Endre*
Kertbarát Kör Egyesület Eger (név)
(aláírás) *[Signature]*
Eger, 2018.11.07 (település, dátum)
(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Kertbarát Kör Egyesület Eger

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Zerényi Endre egyesületi elnök

Levelezési cím: 3390 Füzesabony Pacsirta u. 63.

Telefonszám: 06 70 365 3156

E-mail cím: zerenyi.e@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése. Az egri piros alma a térség tájfajtája.

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☒ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Eger és környéke

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☒ települési	☐ tájegységi	☐ megyei	☐ külhoni
magyarság |
|--|-------------------------------------|---------------------------------|---|

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

A Kertbarát Kör Egyesület Eger civil szervezet 2012 évtől a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai segítségével fajtamentési programot indított „Régi Magyar Gyümölcsfajták megmentése” címmel. A környéken több régi gyümölcsös felélesztésében segédkezett az egyesület (Arló, Mónosbél, Belpátfalva, Szarvaskő). Tevékenységeik során több régi fajtát képviselő gyümölcsöst ismertek meg, és nyújtottak szakmai segítséget a 60-80 éves fák újjrahasznosításához. Így találkoztak egy régi Eger környéki tájfajtával, az EGRI PIROS almafajtával.

Ez az almafajta ismeretlen almafajtaként érdemelt figyelmet a nemesítők körében, mert rezisztenciát mutatott a lisztharmat és részben a varasodás nevű gombabetegségekre. A fajta az 1970-es években a Budapesti kertészeti egyetem nemesítői segítségével az OMMI által elismert, telepítésre javasolt fajtává vált. Később több almafajta szülőpárjaként felhasználásra került a rezisztens fajták előállítására céljából. Mintegy húsz éves nagyüzemi felhasználás után az előállított új fajták kiszorították a nagyüzemi telepítésre javasolt fajták közül. Hibájaként jelölték meg a gyümölcsméret változékonyságát, és az érési idő elhúzódását. Azonban a kiskertekben a fenti tulajdonságok előnyére válnak a fajtának. A kertben egyetlen gyümölcsfa több mint egy hónapon át folyamatosan

gyümölcscsel szolgál. A gyümölcs mérete is kiegyenlítettebb, ha mindig csak a fogyasztásra érett almát szedik le.

Közel 30 éve nem engedélyezett a fajta nagyüzemi telepítésre, mégis folyamatosan vásárolható a facsemetéje különböző csemetekertekből. Kiskertekbe folyamatosan keresik az egri piros almafajtát.

Felmérésük alapján az egyesület négy tagtársának kertjében is található pomológiai meghatározás alapján 50-70 éves Egeri Piros fajtájú almafa. Három tagtársuk kertjében 2-4 éves csemeték növekednek ebből a fajtából, 2018-ban 12 db. saját oltványcsemetét állítottak elő.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Tájfajtaként felfedezett almafajta, mely köztermesztésben is szerepet kapott. Bár kiszorult a nagyüzemi termesztésből, a kiskertekben fontos szerepe van. Mint egri tájfajta, tulajdonságait ismerve fontos, hogy fennmaradjon.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

88 színes oldal a gyümölcsfajtákról – Almagyümölcsűek és bogyósok (dr. Tomcsányi Pál - dr. Bödecs Lászlóné, Majoros László; Mezőgazdasági Kiadó, Bp. 1982.)

Internetes bejegyzés: Bács megye,gyenge,homokos talaj(Pusztamérges környéke)Nekünk több mint 20 fánk van, tizenéves fák,mint a termés minőségével,mennyiségével,és eltarthatóságával elégedettek vagyunk. A neve: Egeri piros

EGRI PIROS fajtából nemesítve: Kovmulti nemesítői jelzés: KR.9

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: Nincs

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat